

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ (1913)

Οί Έλληνες πού κατοικοῦσαν στίς πόλεις, στίς κωμοπόλεις καί στά χωριά κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ἦταν ὅλοι τους ὀργανωμένοι σέ κοινότητες. Οἱ κοινότητες αὐτές εἶχαν τήν ἐπωνυμία “*Ἑλληνική Ὁρθόδοξος Χριστιανική Κοινότης*” καί δίπλα πρόσθεταν τό ὄνομα τῆς πόλης, κωμόπολης ἢ τοῦ χωριοῦ, στό ὁποῖο ἀναφερόταν, ὅπως “*Ἑλληνική Ὁρθόδοξος Χριστιανική Κοινότης Δράμας*”, “*Ἑλληνική Ὁρθόδοξος Χριστιανική Κοινότης Δοξάτου*” κ.λ.π. Ἡ κάθε κοινότητα εἶχε τή δική της περιουσία σέ κινητά καί ἀκίνητα (κτίσματα, οἰκόπεδα, ἀμπέλια κ.ἄ.) πού προέρχονταν ἀπό δωρεές, κληροδοσίες κ.λ.π. τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς Κοινότητας.

Μετά τήν ἀπελευθέρωση τῆς περιοχῆς κατά τήν διάρκεια τοῦ Β΄ Βαλκανικοῦ Πολέμου (1-7-1913), οἱ πρόην Ἑλληνικές Ὁρθόδοξες Χριστιανικές Κοινότητες ἔπρεπε νά καταργηθοῦν καί στή θέση τους νά δημιουργηθοῦν νέες τοπικές ἀρχές, ὅπως ἐπίσης ἔπρεπε νά ρυθμιστοῦν καί τά περιουσιακά δεδομένα τους.

Μέ τό νόμο 2508 καί τό ν.δ. τῆς 25-2-26 καθορίστηκαν οἱ τρόποι ἐξακρίβωσης καί διανομῆς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων πού ἀνήκαν στίς Ἑλληνικές Ὁρθόδοξες Χριστιανικές Κοινότητες καί συστάθηκαν οἱ σχετικές ἀρμόδιες ἐπιτροπές γιά νά διεκπεραιώσουν τό ἔργο αὐτό. Οἱ ἐπιτροπές αὐτές ἔπειτα ἀπό ἔρευνα καί μελέτη κατάρτισαν τίς ἀποφάσεις τους μέ τίς ὁποῖες καί ρυθμίστηκε ἡ διανομή τῆς περιουσίας τῶν Κοινοτήτων σέ κινητά καί ἀκίνητα, σέ κατηγορίες περιουσιῶν, ὅπως ἐκκλησιαστική, σχολική καί κοινοτική. Ὑπάρχουν οἱ σχετικές ἀποφάσεις μέ τίς ὁποῖες καθορίστηκε ἡ διανομή τῆς περιουσίας τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων στήν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας στή Δράμα, Δοξάτο, Χωριστή, (=Τσατάλτσα), Ἀδριανή (=Ἐντιωνετζίκ), Προσοτσάνη, Ἀλιστράτη κ.ἄ. Στή μελέτη μας αὐτή θά προσπαθήσουμε νά παρουσιάσουμε τήν ἀπόφαση πού ἐκδόθηκε ἀπό τήν ἀρμόδια Ἐπιτροπή τῆς Ἀλιστράτης καί θά ἀρκεσθοῦμε μόνο στήν ἀπαρίθμηση τῶν στοιχείων πού προκύπτουν ἀπό τό περιεχόμενό της. Κι αὐτό τό κάνουμε, γιά νά δείξουμε κυρίως ὀρισμένες πλευρές τῆς νομικῆς μετεξέλιξης τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Τουρκοκρατίας σέ

δήμους ή κοινότητες στην περιοχή τών Νέων Χωρῶν πού ἀπελευθερώθηκαν μέ τούς δύο Βαλκανικούς Πολέμους, ἀλλά καί νά τονίσουμε τή γενικότερη προσφορά τών Ἑλλήνων προκρίτων πού κατοικοῦσαν στίς πόλεις, κωμοπόλεις καί στά χωριά τῆς περιοχῆς Δράμας. Ἡ μελέτη τών προσωπογραφικῶν αὐτῶν στοιχείων τών Ἑλλήνων πού ἔζησαν καί κράτησαν τόν ἑλληνισμό μέσα στην ψυχή τους, ἔχει τεράστια σημασία, γιά νά καταδειχθεῖ ἡ ἑλληνικότητα τών ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

Ἡ σχετική ἀπόφαση¹ πού ἀφορᾷ τήν Ἀλιστράτη ἐκδόθηκε στην Ἀλιστράτη στίς 7 Ἰουλίου 1926 ἀπό τήν ἀρμόδια Ἐπιτροπή, πού ἀποτελοῦνταν ἀπό τόν Π. Κατσαρώνα, Εἰρηνοδίκη Ζίχνης, ὡς Πρόεδρος, τά μέλη Ἰωάννη Γεωργιάδη, Οἰκονομικό Ἐφορο Ζίχνης, Ἰωάννη Καλλιγᾶ, Ἐπιθεωρητή Δημοτικῶν Σχολείων Δράμας καί τά λαϊκά μέλη Κωνσταντῖνο Ἀριτζή² καί Γεώργιο Χαριστό³. Ἡ Ἐπιτροπή αὐτή ἀποφάσισε καί κατένευε τήν κινητή καί ἀκίνητη περιουσία τῆς «Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Κοινότητος Ἀλιστράτης» στίς πιά κάτω κατηγορίες:

Α. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

1) Ἐνα οἰκόπεδο πού βρίσκεται στην συνοικία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καί ἔχει ἔκταση 300 μ² καί συνορεύεται μέ τά οἰκόπεδα τοῦ Ἰωάννη Κυριάκου, Θωμᾶ Μάρκου καί μέ τό δρόμο.

2) Μιά κατοικία πού βρίσκεται στή συνοικία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καί συνορεύεται μέ τά ἀκίνητα τῶν Βασ. Ρεντετζή, Γεωργίου Φιλοῦση, Ἀναστ. Βελετζένη καί μέ τό δρόμο.

3) Εἴκοσι δωμάτια (κελιά) συνεχόμενα πού βρίσκονται μέσα στό προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλιστράτης.

4) Πολλά χωράφια μέ συνολική ἔκταση 16 στρεμμάτων πού βρίσκονται σέ τοποθεσίες τῆς ἀγροτικῆς περιεχῆς τῆς Ἀλιστράτης. Στήν ἀπόφαση ὑπάρχει καί συνημμένος πίνακας τῶν χωραφιῶν.

1. Ἀρχεῖο Γεωργίου Ἰ. Βοζίκη (Ἀλιστράτη). Φωτοτυπημένο ἀντίγραφο τῆς σχετικῆς ἀπόφασης ἀπό τό ἀρχεῖο τοῦ παπποῦ της μᾶς παραχώρησε ἡ δικηγόρος Ἀφροδίτη Βοζίκη, τήν ὁποία εὐχαριστῶ καί ἀπό τήν θέση αὐτή.

2. Πασχαλίδη Βασ.: Δραμινά Ἱστορικά, Δράμα 1992, σ. 65 σημ. 1. Ὁ πατέρας τοῦ Κωνστ. Ἀριτζή ἦταν ὁ Γρηγ. Ἀριτζής.

3. Ὁ Γεώργιος Χαριστός ἐμφανίζεται στά 1930 ὡς Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀλιστράτης.

5) Ἡ Ἐκκλησία τῆς Μονῆς τῆς Ἀγ. Κυριακῆς μέ ὅλη τήν κτηματική της περιοχή, πού ἀποτελεῖται ἀπό χωράφια συνολικῆς ἔκτασης 8 στρεμμάτων.

Β. ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΚΙΝΗΤΗ

1) Ἐνας κῆπος πού βρίσκεται στήν συνοικία τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου μέ συνολική ἔκταση 3 στρεμμάτων καί μέ ὄρια τό ἀκίνητο τοῦ Βασ. Σκαμπάλη, μέ λάκκο καί μέ τό δρόμο.

2) Οἰκόπεδα συνολικῆς ἔκτασης 3 στρεμμάτων πού βρίσκονται μέσα στήν κωμόπολη τῆς Ἀλιστράτης κοντά στό νέο σχολεῖο καί ἔχουν ὄρια τά οἰκόπεδα τῶν Νικ. Νικολῆ, Κων. Γάργαλη, μέ τό δρόμο καί μέ τήν παλιά Μητρόπολη.

3) Ἐνα κτήριο πού χρησιμοποιοῦνταν ἄλλοτε ὡς σχολεῖο καί τώρα (1926) ὡς καπναποθήκη καί βρίσκεται στή θέση Ταξιάρχες καί ἔχει ὄρια τά ἀκίνητα τῶν Δημ. Οὐρούμη, Παν. Τσαούση, Κων. Φράγκου καί τό παλιό σχολεῖο.

4) Ἐνα κτήριο πού χρησιμοποιεῖται τώρα (1926) ὡς σχολεῖο καί βρίσκεται στή θέση Ταξιάρχες καί ἔχει ὄρια τόν δρόμο, τά ἀκίνητα τῶν Μιλτ. Μάλαμα, Κων. Μάκη καί τό παλιό σχολεῖο.

5) Ἐνα οἰκόπεδο, ὅπου ἄλλοτε ἦταν κτισμένο τό κτήριο τῆς Μητρόπολης Δράμας,⁴ τώρα δέ (1926) στεγάζεται τό νέο σχολεῖο καί τό διπλανό κτήριο πού χρησιμοποιεῖται γιά Ταχυδρομεῖο καί ἔχουν ὄρια τόν δρόμο καί τό ἀκίνητο τοῦ Ἰ. Καρανάνου.

6) Μιά κατοικία πού βρίσκεται στήν τοποθεσία Ταξιάρχες καί συνορεύεται μέ τό ἀκίνητο τοῦ Εὐαγ. Ψωμᾶ καί μέ τό δρόμο.

Γ. ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗΤΗ

Ἡ ἐτήσια πρόσοδος πού συστάθηκε γιά τίς 75 λίρες χρυσές Ὄθωμανικές καί πληρώνεται ἀπό τήν Μονή τῆς Εἰκοσιφοινίσσης στό Ἐκκλησιαστική Ταμεῖο γιά τίς ἀνάγκες τῶν σχολείων.

Δ. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ

1) Ἐνα κτήριο πού βρίσκεται στή συνοικία τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου

4. Πασχαλίδη Βασ., Ἡ Δράμα 7000 χρόνια, Δράμα 1997, σελ. 255-260.

καί χρησιμοποιούνταν ἄλλοτε ὡς ἀποθήκη γιά τά προϊόντα τῆς δεκάτης (μπεϊλίκ) καί χρησιμοποιεῖται τώρα (1926) γιά τήν στέγαση τῆς ἀστυνομίας τῆς κωμόπολης.

Αὐτές εἶναι οἱ διατάξεις τῆς ἀπόφασης πού ἐκδόθηκε ἀπό τήν Ἐπιτροπή τῆς Ἀλιστράτης πού καθόρισε τούς ἀποδέκτες τῆς περιουσίας τῆς πρώην «Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Χριστιανικῆς Κοινότητος Ἀλιστράτης». Εἶναι φανερό πλέον ὅτι τό περιεχόμενο τῆς ἀπόφασης αὐτῆς εἶναι σημαντικό. Τά στοιχεῖα πού μᾶς δίνει καί εἶναι κάθε εἶδους ἱστορικά, ἐκπαιδευτικά, τοπογραφικά, ἐκκλησιαστικά, προσωπογραφικά κ.ἄ., τεκμηριώνουν πλήρως τήν συνεχή ἑλληνική παρουσία στήν κωμόπολη τῆς Ἀλιστράτης.